SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C. No. 135. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 17, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 17-го ЛИПНЯ 1993. Ч. 135. РІК C.

ВИМАГАЮТЬ СКАСУВАННЯ РІШЕННЯ РОСІЙСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ

Київ (УНІАР). — Тут 14-го липня після короткої перерви відновила працю сесія Верховної Ради України. Депутати обговорили рішення російського парляменту про зміну статусу Севастополя і розцінили це як „агресивний політичний акт російських парляментаристів проти України". Верховна Рада України кваліфікує згадану постанову Верховної ради Російської Федерації як таку, що суперечить нормам міжнародного права, двосторонній угоді між Україною і Росією і є спрямованою на порушення територіяльної цілісности і суверенітету України. Депутати ухвалили, що рішення російського парляменту щодо Севастополя не має юридичної сили і не породжує будь-яких правних наслідків для України.

Органам виконавчої влади доручено вжити заходів для виконання конституції і законів України на території Севастополя та забезпечення фінансування міста тільки згідно з бюджетним законодавством України. Верховна Рада постановила дипломатичними шляхами роз'яснити становище України щодо неправомірної постанови Верховної ради Росії, яка може спричинити воєнний конфлікт світового маштабу.

У зверненні до З'їзду народних депутатів Росії та до Верховної ради Росії Верховна Рада України запропонувала скасувати постанову російського парляменту про зміну статусу Севастополя, оскільки вона суперечить зобов'язанням, які взяла на себе Росія, як член ООН та інших міжнародних організацій.

Міністерство Оборони України, Спілка Офіцерів України, всі національні демократичні партії і рухи різко засудили спроби Верховної ради Росії втручатися до внутрішніх справ України. Більш обережно оцінюють постанову російського парляменту представники лівих і центристських партій України. Секретар-координатор донецького відділу Громадянського Конгресу України Юрій Федоровський вважає постанову Верховної ради Росії юридично спроможною і застерігає, що напередодні всеукраїнського референдуму „національ-радикали України намагаються використати цей крок російських депутатів для нагнітання антиросійської істерії".

Демократична опозиція в парляменті — Народна Рада — вимагає негайного виведення російських військ з території України та виходу з СНД. Російську амбасаду в Києві пікетують активісти щойно створеного Громадського Комітету Захисту Севастополя. У Києві та інших містах пройшли мітинги протесту проти втручання російських парляментаристів до внутрішніх справ України.

Міністер оборони України Костянтин Морозов заявив, що „ми маємо готуватися до захисту своєї держави". На його думку, російський парлямент зарахував Чорноморську фльоту до антиельцинських структур і це становить для України подвійну небезпеку, оскільки Чорноморська фльота є на її території.

Заступник міністра закордонних справ Борис Тарасюк зустрівся з амбасадорами країн-членів Ради безпеки ООН, акредитованими в Києві, та ознайомив усіх дипломатів з постановою Верховної Ради України щодо рішення російського парляменту про зміну статусу Севастополя і також повідомив, що Україна звернулася до Ради безпеки ООН з проханням розглянути нелегальне рішення Верховної ради Росії.

Президент України Леонід Кравчук 14-го липня зустрівся з міністром оборони Туреччини Нізматом Аязом, високо оцінив меморандум, підписаний міністрами оборони України і Туреччини і сказав, що „басейн Чорного моря повинен стати регіоном добросусідства всіх чорноморських країн".

УАКР готується до 3-ої Конвенції

Ґлен Спей, Н. Й. (Р. Барановський). — Підготова до 3-ої Конвенції, нові дотації на допомогу Україні і ряд інших важливих справ були предметом нарад Екзекутиви Українсько-Американської Координаційної Ради, що відбулися тут у суботу, 19-го червня цр., на оселі УБС „Верховина". У нарадах, що ними проводила голова Уляна Дячук, взяв участь теж голова Крайової Ради д-р Богдан Шебунчак.

Після прийняття протоколу з попередніх нарад з 1-го травня, що його прочитав протоколярний секретар Осип Труш, і порядку нарад, звітували члени Екзекутиви.

Євген Стахів репрезентував УАКР на конвенційному бенкету СУА в травні. Інж. Юрій Іхтіярів брав активну участь в комітеті для зустрічі з ген. В. Мулявою, увійшов до комітету для відзначення другої річниці незалежности України у Філядельфії і взяв участь у похоронах Патріярха УПАЦ Мстислава І, як представник УАКР. Інж. Михайло Нич брав активну участь у підготові фестивалю у Філядельфії. Роман Данилюк звітував про свою поїздку в Україну і виконані доручення. Закупив для Об'єднання Українців Москви комп'ютер і друкарку вартістю 1,850 дол., для Прикарпатського університету ім. В. Стефаника в Івано-Франківському комп'ютер і друкарку вартістю 1,850 дол. Там під цю пору понад 200 українських студентів із східніх областей України поглиблюють своє знання з української мови і історії. Українській Всесвітній Координаційній Раді передав на їх потреби 1,000 дол., для Українського Товариства Мови ім. Т. Шевченка „Просвіта" закупив прилади до копіювальної машини вартістю 450 дол. Разом з меншими пожертвами видано 5,285 дол. На всі дотації отримано посвідки. Крім того Р. Данилюк брав участь у засіданнях Комітету для вшанування жертв Великого голоду в Україні у 60-ту річницю, який очолює міністер В. Жулинський. Роман Барановський зредагував черговe число „Бюлетеня" за перший квартал цр., мав зустріч із членами Управи Відділу УАКР в Норт Порт на Фльориді і репрезентував УАКР на конвенційному бенкеті дивізійників. У. Дячук і І. Олексин брали участь як члени делеґації у зустрічі у Вашінгтоні з амбасадором Стробом Талботом, який повернувся з України. Інформаційна доповідь амбасадора Талбота розчарувала українську делеґацію.

З черги звітували члени конвенційних комісій 3-ої Конвенції УАКР, які були обрані на засіданні 1-го травня. До Програмової

(Закінчення зі стор. 3)

Північна Корея погрожує

Токіо. — Як повідомило агентство Ассошіейтед Пресс з японської столиці, представники комуністичної Північної Кореї висловили невдоволення з приводу частавлення президента ЗСА Билла Клінтона, який нібито провокує їх погрозами війни і знищення. Крім того, Північна Корея звинуватила Японію в тім, що та створює власну ядерну зброю.

Спостерігачі годяться в тому, що така гостра заява віддзеркалює реакцію Північної Кореї на деякі висловлювання американського Президента під час його перебування в Південній Кореї і також пов'язана з відмовою Японії на недавній зустрічі лідерів країн „Великої сімки" в Токіо продовжити свою участь у договорі про нерозповсюдження ядерної зброї.

Як відомо, під час своєї візити в Південну Корею президент Б. Клінтон, відповідаючи на запитання кореспондентів, сказав, що „коли Північна Корея створить і застосує ядерну зброю, то ця країна перестане існувати".

В офіційній заяві Північної Кореї підкреслено, що „УНДР нікому не дозволить провокувати себе, а ЗСА мусять здавати собі справу з того що подібні висловлювання покладають всю відповідальність за напруження і всі можливі наслідки на американську сторону".

Північна Корея вже два місяці тому повідомила про намір відкликати свій підпис під договором про нерозповсюдження ядерної зброї і унеможливила відвідування інспекторами МАГАТЕ своїх ядерних центрів. Оскільки комуністичні корейці безпідставно стверджували, що американці на своїх військових базах в Південній Кореї мають ядерну зброю, Адміністрація президента Б. Клінтона запропонувала їй перевірити ці бази. Цими днями в Женеві розпочалася нова рунда американсько-корейських переговорів щодо цієї проблеми.

Тепер, коли Японія також збирається вийти зі згаданого договору, Північна Корея сприйняла це з побоюванням. Комуністичний корейський режим стверджує, що „японці мають намір в найближчий час закінчити власну ядерну програму і це стане найбільш дестабілізуючим чинником на Далекому Сході".

На зустрічі керівників „Великої сімки" в Токіо представники Японії намагалися звернути увагу на ту обставину, що Договір про нерозповсюдження ядерної зброї не є рівноправний, бо, згідно з ним, одним країнам можна мати ядерні технології, а іншi тим часом залишаються беззахисні.

Ірак чекає нового ракетного удару

Багдад, Ірак. — Цими днями мешканці великих іракських міст поспішно купували харчі і предмети першої необхідности на випадок ракетного удару, який може статися як відплата за упертість багдадського уряду Саддама Гуссейна.

Побоювання були викликані тим, що з Іраку виїхала група інспекторів Організації Об'єднаних Націй, яким не дозволили опечатати обладнання на двох ракетних полігонах під Багдадом. Голова групи інспекторів ООН заявив, що інспектори виконали свою місію, а все інше залежить від Ради безпеки. Досі Рада безпеки не протестувала проти обстрілу американськими крилатими ракетами військово-промислового комплексу під Багдадом, а недавно — проти ракетної атаки на головну квартиру іракської розвідки, яка розташована в центрі столиці.

За словами власників крамниць, паніка, що охопила іракців, привела до того, що ціни на харчові продукти і предмети першої необхідности підскочили в ці дні на 20 відсотків. Співробітники готелів перевіряли вентиляційне і електричне обладнання у бомбосховищах під будинками їхніх готелів.

В той же день коло місії ООН в іракській столиці зібралося не менше 5,000 осіб, щоб висловити підтримку своєму вождеві Саддамові Гуссейнові.

Для вироблення дальшої політики щодо Іраку в головній квартирі ООН в Ню Йорку зустрілися п'ятеро постійних членів Ради безпеки від З'єднаних Стейтів, Англії, Франції, Росії і Китаю. У телефонічному інтерв'ю голова комісії ООН у справі контролі за знищенням іракської хемічної і ракетної зброї Ролф Екеус сказав: „Я не знаходжу ніякого пояснення тієї гри, яку затіяло іракське керівництво".

В Японії загострюється передвиборча боротьба

Токіо. — В Японії напередодні парляментарних виборів вкрай загострилася боротьба між політичними партіями. В кампанії ідеологічного впливу на виборців беруть участь не тільки лідери партій, але й члени уряду. Спостерігачі не можуть не завважити, що представники правлячої Ліберально-демократичної партії використовують для переконування населення тактику залякування. Між іншим, вони впевняють, що у випадку поразки ЛДП на виборах Японію чекає така ж невиразна ситуація, яка панує нібито в З'єднаних Стейтах, Італії і на Філіппінах.

Прем'єр-міністер Кіїті Міязава висунув свою кандидатуру від префектури Івата на півночі країни. Однак його популярність в останній час впала до тієї міри, що його просять навіть не відвідувати виборчі округи з візитами підтримки.

Найбільш ймовірним кандидатом на пост прем'єра від ЛДП вважається колишній міністер закордонних справ Мітіо Ватанабе. Як відомо, він уже претендував на цей пост, однак програв Міязаві на партійній конференції в 1991 році. Виступаючи цими днями на пресовій конференції в Токіо, М. Ватанабе заявив, що, на його думку, програ ліберал-демократів і сформування коаліційного кабінету недобре позначається на японській економіці. М. Ватанабе висловився в тому сенсі, що багатопартійний уряд неминуче приведе до збільшення злочинности, японська спільнота відчинить двері для „хаосу і АІДС".

Росія не хоче повертати загарбаних скарбів

Джерзі Сити, Н.Дж. — Журнал „Ньюзвік" помістив інтерв'ю з Євгеніем Сідором, російським міністром культури, в якому він підтверджує своє протиставлення, щоб Росія повертала національні культурні та історичні скарби колишнім неросійським республікам СССР. „Я проти цього", — заявив Є. Сідоров, переконуючи, що в дійсності Росія допомогла цим республікам „утворювати їхні музеї" з російських колекцій та „спасів".

У лютому 1992 року керівники всіх країн Співдружності Незалежних Держав підписали угоду в Мінську про повернення національних скарбів країнам, з яких їх забрано, але пізніше російський парлямент відмовився схвалити цей договір. Україна, Білорусь, Молдова, Туркменістан, Казахстан та інші країни СНД постійно домагаються щоб Росія повернула їхні національні скарби.

Р. Хасбулатов прибув до Страсбурґу без запрошення

Москва (М. Муратов). — Тут 14-го липня газета „Ізвестія", „Куранти" та інші надрукували повідомлення, що голова Верховної ради Росії Руслан Хасбулатов без запрошення прибув на засідання сесії Европейського парляменту, що проходить у Страсбурґу. Щоправда, делеґація російського парляменту запрошена, але не сподівалися, що спікер сам її очолить.

Як сказано в повідомленнях, Хасбулатов вирішив скористатися візитою для розвитку контактів з Радою Европи, де Росія покищо має статус лише „спеціяльно запрошеної", хоч на думку Хасбулатова, має всі підстави, щоб стати повноправним членом. Р. Хасбулатов також вважає, що згідно з логікою Ради Европи, членами Европейського парляменту не мають права бути Великобританія, Естонія та інші держави, де постійно порушуються права людини.

Керівник Европейського парляменту відмовився зустрітися зі спікером російського парляменту, пише кореспондент „Курантів", а християнські демократи протестували проти його присутности на сесії парляменту як „ворога демократії". Соціял-демократи не бойкотували його, але дали зрозуміти, що підтримують реформи Б. Єльцина. Ще зовсім недавно депутати Північно-атлантичної ради залишили залю, як тільки там з'явився Р. Хасбулатов, але останній не зробив з цього жодних висновків, пишуть автори.

Під час зустрічі з генеральним секретарем Ради Европи Катрін Лалюм'єр, Р. Хасбулатов сказав, що прийняття конституції не є найактуальнішою проблемою. Головну увагу, на його думку, треба приділити економіці Росії.

Біля берегів ЗСА знов перебуває український вітрильник

Джерзі Сити, Н.Дж. (Р. Руденко). — У товаристві американця Дона Мейнса до редакції завітали українські моряки — капітан вітрильного корабля „Одеса" Анатолій Верба та Артур Аносов.

Мрію про вітрильник „Одеса" капітан виніс ще 20 років тому з одеської Вищої Інженерно-Морської Школи, коли почув про першу навколосвітню реґату „Вітбред". Закінчивши навчання А. Верба довго працював на Далекому Сході. Повернувшись до Одеси, влаштувався на працю в ту ж таки морську школу, а в 1989—90 роках взяв участь у навколосвітній реґаті, проплившu 32,000 морських миль на вітрильнику „Фазізі". Під час цієї мандрівки з новою силою пробудилося в ньому бажання збудувати вітрильник до 200-річчя Одеси і прославити рідне місто, взявши участь у наступній реґаті 1993—94 років. А тут якраз Україна проголосила державну незалежність і появилася змога виступити під українським прапором.

„Адже це така прекрасна реклама для нашої фльоти — пропливти через европейські моря, обійти береги Америки, Австралії, Нової Зеляндії. Авдиторія наличує понад 8 більйонів глядачів. Кораблі не лише представляють свої держави, але й рекламують фірми, які фінансують їхню участь у реґаті", — розповідає капітан Верба. Однак мрії нелегко стають дійсністю. Були клопоти з пошуками початкових грошей, щоб підписати контракт на будівництво корабля. Домовилися з російською фірмою „Волга-Буран". Чотири місяці щоденної 16-годинної праці пішло на те, щоб збудувати основну частину корабля. Та з розпадом СССР фірма „Волга-Буран" припинила своє існування. В листопаді 1992 року незакінчений корабель перевезли до Одеси. Вважалося, що він обійдеться фірмі в 1.4 міл. карбованців, але інфляція і час збільшили цю суму до 12 міл. українських карбованців. Всього ж українська сторона за реєстрацію і участь у реґаті заплатила 23 міл карбованців, які надійшли від жертводавців та спонзорів.

Пізніше вдалося знайти партнерів у ЗСА. Це — створена 1992 року на Фльориді корпорація „Вітрила океанів землі" (Eart Ocean Sail),

(Закінчення на стор. 3)

Капітан Анатолій Верба (справа) і моряк Артур Аносов у редакції „Свободи"

ПОСВЯЧЕННЯ ІКОНОСТАСУ

Аллентавн, Па. — Українська Православна Церква Покрови Пречистої Діви Марії в Аллентавні, Па., повідомляє, що у неділю, 1-го серпня, Владика Всеволод, Первоієрарх Української Православної Церкви Америки, що в канонічній єдності з Вселенською Патріярхією Константинополя відвідає парафію та поблагословить новий іконостас та ікони в каплиці при церкві. Відбудеться Архиєрейська Божественна Літургія о год. 9:30 ранку.

У СВІТІ

ЗГІДНО З ПОВІДОМЛЕННЯМ агентства Франс-Пресс, міністер оборони Франції Ф. Леотар дав до зрозуміння, що Франція може відновити випробування ядерної зброї ще до кінця цього року. Між іншим, Ф. Леотар заявив: „Франція повинна зберігати цілковиту автономію прийняття рішень".

ПЕРЕВАЖАЮЧОЮ БІЛЬШІСТЮ голосів парлямент Чехії поставив поза законом комуністичний режим, котрий панував у Чехо-Словаччині від лютого 1948 року до листопада 1989 року. У прийнятому документі підкреслюється, що Комуністична партія Чехо-Словаччини, її керівництво і її члени несуть відповідальність за систематичне знищення традиційних цінностей европейської цивілізації, за свідоме порушення прав людини, за моральний і економічний занепад країни, що супроводжувався злочинами і терором проти носіїв інших поглядів, за заміну ринкового господарства директивним керівництвом економікою, за скасування прав власности, підпорядкування виховання, освіти, науки і культури політичним і ідеологічним цілям, за знищення природи. Згідно з прийнятим документом, злочини комуністичного режиму не підпадають під арґумент давности.

РОСІЙСЬКИЙ УРЯД запропонував Таїляндові, що за півмільйона таїляндського рижу він розрахується військовими гелікоптерами. Як свідчить японська газета „Нігон Кейдзай", Росія заборгувала Таїляндові за доставу рижу 65 міл. дол. Оскільки і Росія, і країни південно-східньої Азії гостро відчувають брак твердої валюти, то виявляється, що так звані бартерні угоди між ними стануть звичайною справою. Наприклад, філіппінський уряд тепер вивчає питання про те, щоб розраховуватися з Росією за її зброю бананами, а Малайзія за російські військові літаки буде платити пальмовою олією.

МІНІСТЕРСТВО ЗАКОРДОННИХ справ Італії плянує закрити два десятки своїх амбасад за кордоном. Зокрема йдеться про закриття італійських дипломатичних представництв в Білорусі, Латвії та Естонії, хоч вони були засновані зовсім недавно. Зі заяви міністра закордонних справ Італії Б. Андреатти виглядає, що італійські місії закриються також в інших регіонах світу: в Південній Америці — 6, в Нікараґуа, Венесуелі і Сальвадорі, в Африці — у Ґабоні, Конго, Ґвінеї і Намібії, в Азії і Океанії — у Бірмі, Непалі і Новій Зеляндії.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ БИЛЛ КЛІНТОН особисто прибув до Де Мойн, Айова, щоб оглянути повінню залиті околиці та заподіяні шкоди. Після 40-хвилинних оглядин з гелікоптера він був помітно зворушений, коли ступив на землю, а на всі запити кореспондентів засобів масової інформації відповів тільки одним словом „жахливо". Повернувшись до Вашінгтону Президент відразу звернувся до Конгресу щоб виділити 2.5 біл. дол. на допомогу потерпілим від повені.

НЕСПОДІВАНО ДЛЯ ВСІХ, але під наглядним тиском зі сторони ЗСА, уряд Мехіко змінив свою думку та погодився запікуватися 659 китайцями на трьох кораблях, що їх перехопила прибережна сторожа ЗСА, 60 миль від мехіканського побережжя в дорозі до ЗСА. Мехіко досі твердило, що це проблема ЗСА, одначе дало свою згоду, щоб кораблі причалили, але підкреслили, що роблять це з гуманітарних причин і негайно після забезпечення потрібними припасами відправлять їх назад до Китаю.

АМЕРИКАНСЬКИЙ СЛАВІСТ вивчає книговидавництво України — це начальник відділу славістики Центральної бібліотеки Гарвардського університету Ярина Бордок. Останніми днями вона відвідала Одещину, а ціллю її відвідин є збір інформацій про нові книжки обласних видавництв. Відвідини фінансує фірма „Айрекс". Я. Бордок вже відвідала Київ, Львів і Чернівці.

У 1991 РОЦІ УРЯД ЗСА перебрав Овк Трі сейвінгс Банк в Ню Орлінс, як один із великої кількости американських банків, які треба було виручати з уваги на невміле господарювання. А у середу, 14-го липня, урядове агентство, яке займається цією справою — Резолюшен траст, на ліцитації продало шість престижевих клюбів гри гольфа за суму 395.4 міл. дол., закінчуючи цим ще один етап так коштовної для платників податків афери занепаду багатьох щадничо-позичкових установ.

ВЛАСНИКИ ТРАНС-АЛЯСКА нафтопроводу погодилися заплатити 98 міл. дол. відшкодування селам і тисячам мешканців Аляски, які були пошкоджені розливом нафти із танкера „Ексон Вальдіз" у 1989 році. Угоду підписали обидві сторони у вівторок, 13-го липня, в Анкоредж, але щоб це було законно треба для цього такої офіційного схвалення від стейтових і федеральних суддів, які беруть участь у судових розглядах цієї справи. Сподіються, що зі сторони суддів жодних перешкод не буде.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)
Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to Svoboda
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Довкола проблеми Севастополя

Російський парлямент прийняв резолюцію 160-ма голосами про те, що місто Севастопіль повинно належати Росії. Число голосуючих дуже мале, однак вистачальне при великій відсутности членів, які не хотіли в даній справі йти разом з російськими екстремістами. Екстремізм завжди притьмарює здоровий глузд. Президент Росії Боріс Єльцин не є екстремістом і є державним мужем, який розуміє, що в політиці не вільно керуватися сентиментом. Севастопіль на Криму завжди мав і має неукраїнську більшість, росіян, татар і жидів з українською меншиною, яка також говорить по-російськи. Єльцин пригадав землякам у парляменті, що замало мати патріотичний сентимент. За „Ню Йорк Таймсом", з 11-го липня ц. р., Єльцин тверезо запитав: „Що ви хочете, воювати з Україною?" Ту справу, — сказав Єльцин, треба поладнати поступово й компромісово. У порті Севастополя заякорені 350 військових і торговельних кораблів". Справу Чорноморської фльоти теж треба поладнати поступово. І так мудро рішили Кравчук і Єльцин під Москвою. Але резолюція російського парляменту мала цей реальний ефект, що загострила становище України в справі ратифікації договору про непоширення атомової зброї.

У всіх народів світу знаходяться екстремісти, які переборщують у патріотизмі й пакостять, спричиняючи зайве напруження. Коли екстремісти приходять до влади, то наступає катастрофа для власного народу й зовнішнього світу, — Гітлер і Сталін найкращі докази цієї істини.

Раз-у-раз треба пригадувати, що Україна економічно не самовистачальна і мусить жити у згоді з усіма ближчими і дальшими сусідами. Не треба теж ніколи забувати, що будувати державу України не можна силами тільки одних українців, але всіма народами, які заселяють Україну. Вислід референдуму в Україні 1-го грудня 1991 року був тільки тому такий імпонуючий, що „за" голосували не тільки українці, але й росіяни, поляки, жиди й інші. Це був територіяльний патріотизм неукраїнських народів в Україні, який заімпонував всьому зовнішньому світові. Було би самогубством відштовхнути співгромадян іншої нації, або віри, — славити Бога, що цього нема. Українізація шкільництва в Україні та вулиць українських міст мусить теж проходити поступово. Неможливо перевести українізацію шкільництва без існування українського вчительського персоналу, всіх потрібних підручників та української термінології.

Принципіялізм — дуже гарна річ, але життя вимагає на кожному кроці, у родині народів і міжнародних відносинах компромісової полагоди всіх малих і більших спірних справ. Це відноситься особливо до взаємин з Росією й розв'язання таких проблем, як Крим, Чорноморська фльота й навіть Донеччина, яка голосувала за приналежність до України, але де панує здебільша російська мова. Гасло „Тільки революція", як засіб будови української держави показалося неістотне, бо отримала Україна державу без проливу краплі крови. Міжнаціональні та економічні відносини в Україні вимагають тільки еволюційного шляху. Впродовж останніх двох років видно це в усіх ділянках життя України. Перетягання струни викликає тільки-негативну реакцію. Резолюція російського парляменту у справі Севастополя буде в історії взаємин між Росією й Україною тільки малим епізодом.

І. К.

ЗВОРОТ ДО РЕПРЕСІЙ У КИТАЇ

Після упадку комунізму в Совєтському Союзі в його сателітних країнах, центр комунізму перенісся з Москви до Пекіну. Китай величиною цілої Европи від Атлантику по Урал із населенням около більйона двісті тисяч мешканців — це циферно найбільша потуга світу. Але Китай, хоч і має атомову зброю, проте мілітарно не становить собою великої сили. Політично — це диктатура партійної верхівки з подібними коливаннями як вони були у Совєтському Союзі: за Леніна був ліберальний епізод т. зв. НЕПу (Нова економічна політика), легше було жити за Хрущова в епосі т. зв. десталінізації, — і найбільший терор шалів за Сталіна. Ролю Леніна у Китаї відіграв Мао Дзедонґ, який виграв війну й революцію проти Чан Кай-ші. У найновішій історії Китаю переломовою подією був свободолюбний рух студентів і селян заманіфестований велетенськими демонстраціями у Пекіні. Рух цей закінчився трагічно в червні 1989 року, коли диктаторський режим розчавив танками сотні чи тисячі демонстрантів на площі Тіан-аньшень. Від цього часу були на Заході, зокрема в Америці, прихильники двох різних політичних напрямків.

Один із них репрезентував колишній президент Джордж Буш, який був першим дипломатичним репрезентантом Америки за президентури Ричарда Ніксона. Знаючи особисто китайських людей і тамтешні відносини, Буш був проти відплатних акцій за масакру переведену на демонстрантах у Пекіні. Він твердив, що співпрацею можна швидше осягнути зворот у Пекіні у сторону людських і громадянських прав. І тому надав Китаєві статус найбільш упривілейованої країни, що облегшувало торговельні взаємини. Билл Клінтон таврував цю політику у минулорічній передвиборчій кампанії. Але, ставши президентом, пішов за порадою дорадників і світу бизнесу, і продовжив цей статус на ще один рік, узалежнивши дальше продовження статусу найбільш упривілейованої країни від лібералізації китайського режиму, яку називається в Америці дипломатично „людськими правами".

Тим часом, як повідомляє „Ню Йорк Таймс" 12-го липня ц. р. у другому після Пекіну місті Шангхай переведено арештування опозиціонера якогось відомого в Китаї діяча за розмову з закордонними кореспондентами й негайно засудили на три роки в'язниці. Його відважна дружина здійняла крик і, не лякаючися погроз комуністичної поліції, розголосила цю історію з її чоловіком на цілий світ. Треба їй признати рацію, що засуджувати когось на три роки в'язниці за те, що сказав чужинецьким журналістам правду про відносини у своїй країні, це не дуже покривається з людськими і громадськими правами. Уряд у Пекіні, як читаємо в „Ню Йорк Таймсі", опинився у незручній ситуації, бо йому дуже залежить на отриманні від Клінтона продовження статусу упривілейованої країни, а небезпечно попадати в конфлікт із комуністичними ватажками у Шангхаї.

Це ніби невелика подія, але характеристична для відносин у комуністичній імперії, яка з одного боку тримається ще ідеології Карла Маркса та водночас мусить рахуватися з вільним світом, лідером якого є Америка. Сам президент Клінтон опинився у незручній ситуації, бо демократичний Конгрес ще за урядування Буша, дуже нерадо погодився був на його вищезгадану терпеливу тактику супроти Китаю.

У Китаї усе ще, як це бувало в СССР, арештовані зникають, і їх доля невідома. Скільки є політичних в'язнів в Китаї — ніхто не знає. Комуністичний режим в Китаї, покищо сильний, бо тамтешні економічні відносини куди кращі, як були в СССР і тепер є у Росії. Там нема колективізації сільського господарства та існує обмежена свобода в ділянці економіки й культури. Але свободолюбний рух напевне не припиниться. В історії відомий вислів, що кожна революція сама себе пожирає. Не може бути ніякого сумніву, що скорше, чи пізніше і в Китаї, так само як на Кубі, збанкрутує комунізм, згідно з неписаним законом історії, що все неприродне і наставлене збройною силою мусить згинути.

Юрій Стефанівський,
Львів

ОСТАННЯ ПРЕМ'ЄРА СЕЗОНУ

На закінчення сезону 1992—93 року любителі театрального мистецтва у Львові отримали черговий подарунок — актори театру імени Марії Заньковецької на їхній суворий суд винесли постановку відомої трагедії безсмертного Шекспіра „Ромео і Джульєта". Забігаючи наперед, наголошу, що це був справжній тріюмф — майже півгодини не затихали оплески вдячних глядачів, якими вони, стоячи, нагородили авторів та учасників спектаклю. Здійснювати постановку клясики, а спеціяльно шекспірівської, попри її удавану простоту і зрозумілість, справа дуже складна і часто невдячна. Не один режисер та сценограф попікся на творах великого англійського драматурга, праця над якими вимагає неймовірного напруження усіх творчих потенцій мистців та незвичайного і навіть нетрадиційного підходу до висвітлення ролей. Не спрощує, а, навпаки, ускладнює завдання постановників обізнаність широкого глядацького загалу та критиків із клясичними творами, оскільки є постійна загроза продублювати (часто мимоволі) те, що вже було зроблено попередниками.

У нашому випадку режисерові Федорові Стригунові (а це його перша спроба у шекспірівській драматургії, як режисера) та його колегам пощастило поставити яскравий та оригінальний, осяяний творчим натхненням спектакль.

Цього разу вони зробили ставку на молодь і запросили до участи у виставці, навіть у головних ролях, студентів акторського відділу Львівського Вищого Музичного інституту ім. Миколи Лисенка (викладачі — народні артисти України Богдан Козак та Федір Стригун). Ролі Ромео і Джульєтти виконували Назар Стригун (син Федора Стригуна) та Надія Шепетюк. Назар уже досить відомий публіці (він непогано виглядав в ролі Павлуся у трилогії „Мазепа", Ромео його перша велика праця). Назар є справді обдарованим актором, почуває себе на сцені впевнено. Надія відома менше, але вона від Бога має справді великий талант, багато і плідно працює над собою. Їй притаманні витончене відчуття характеру героїні, емоційність, акторський такт і почуття міри. Виступали Надія та Назар натхненно, з юнацьким запалом, а їхні стрункі фігури та гарні обличчя вдало підкреслювали романтизм і трагедійність величного кохання молодих веронців. І хоча часом не вистачало юним акторам глибини, бракувало майстерности та відчувався брак досвіду, це була солідна робота, яка могла зробити честь навіть поважному і відомому маестрові.

Чи не найкращим у спектаклі був Вадим Сікорський в ролі близького товариша Ромео, Меркуціо. Виступав він легко, невимушено, натхненно, з повною віддачею. Усе це разом, а ще відмінна фізична підготова, дозволило просто блискуче зіграти в сцені дуелю, наповнивши її глибоким філософським змістом.

Трагедію батьків Джульєтти, подружжя Капулетті, вдало і повністю розкрили відомі актори Л. Боровська та Б. Козак. У їхньому виконанні Капулетті — гонорові аристократи, які до нестями люблять свою доньку, але не хочуть її зрозуміти і переступити через архаїчну ненависть родів. Втрата дитини розкриває їм очі, але чи варта це прозріння такої страшної ціни? І чи не слід це врахувати нам, сьогоднішнім, які не можуть пробачити навіть в ім'я розбудови української держави взаємних гріхів батьків і дідів, що полягали лишень в різному баченні ними шляхів досягнення цієї високої мети?

Вдало виступили популярні артисти І. Бернацький (монах Лоренцо) і Т. Литвиненко (няня). Натомість Т. Павелко та Є. Федорченко (батьки Ромео, подружжя Монтеккі) хоч і виглядали кожний зокрема непогано, не змогли в повній мірі розкрити авторське трактування трагедії закоханого юнака, який через непотрібні забобони пішов з життя. Явно не дотягує до планки загального рівня вистави і Тібальт у виконанні О. Герди. Цій постаті, попри усю епізодичність, Шекспір надав великого значення. В спектаклі Тібальт — невиразна особистість, просто один із багатьох молодих веронців.

Відверто слабкою, особливо на фоні інших виконавців, була гра Тараса Стефанчука в ролі Ескала, герцога Веронського. Його персонаж — скоріше кандидат на пацієнта у психіятра, ніж володар Верони, нервовий і крикливо-галасливий та зайве метушливий.

До успіху прем'єри в значній мірі спричинився творчий пошук художника — постановника спектаклю, народного художника України М. Киприяна. Мистецькі рішення по-художньому оформленню сцени вражали своєю підкресленою, часом до примітиву, простотою. Декорації загалом відсутні взагалі, лишень інколи з'являються колони, ліжко, бальков. Вони не тиснуть на глядача, не відвертають його уваги. Актори вдягнуті контрасно — Капулетті у червоно-золотий, Монтеккі — у біло-сірий, підкреслюючи кольорами вікову ворожнечу двох шляхетних і гідних поваги родин.

Спектакль насичений музикою. Її дуже багато, вдало підібрана, вона лунає увесь час і завершує загальну картину, посилюючи відчуття трагедійности й приречености старих догм.

Головним недоліком вистави є недостатня зіграність дуже сильного складу, практично кожний з яких створив досить виразні характери. Проте попереду ще багато часу і ми знаємо, що заньківчани вміють враховувати помилки і недоліки прем'єр і усувати їх, шліфуючи виставу у подальшій творчій праці.

У тяжкі часи, які переживає наша молода держава, ми тягнемось до великого і чистого мистецтва і тому прем'єра „Ромео і Джульєтта" дуже на часі. Вічне кохання, яке оспівували Ан-

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про спеку і настрої

Говорити чи писати про погоду — це найменше небезпечна тема. Нікого не можете вразити, нікого загнівати, навіть, коли заходять різниці поглядів, що для кого означає горяч, а що холод, чи як хто розуміє підвищення чи обниження температури.

А втім це тема завжди актуальна і кожному близька. Тепер, коли ми тут на Східньому побережжі ЗСА дослівно розтоплюємося у спеці, від неї розпочинається майже кожна щоденна розмова або на ній кінчається.

Усі нарікаємо майже без винятку і ніхто не може цьому зарадити.

Щоправда, в американській пресі та телебаченні маємо десятки вказівок, як облегшити „свою долю", чого вистерігатися, щоб не потерпіти від горячі, — але це не змінює факту, що спека є, та коли пишемо ці рядки, ще не минула.

Жара, однак, крім того, що не хоче уступити, викликує різні спогади та порівняння. Старші віком люди пригадують „давні часи", коли ще не було загальної системи охолодження, а в часі як температура досягала 100 ступенів можна було допомогти собі вібруванням вітряка чи холодним душем. Пригадуємо, що у перші роки перебування на цьому континенті — охолодження було справжньою рідкістю та люксусом, про який ми — біженці навіть не мріяли і якось жили, працювали та порушувалися. Тепер ми стверджуємо в унісон, що без „охолодження не можна жити".

Отже користуємося охолодженням під час їзди автом, у підземці, бюрі чи вдома, спимо у холоді і лише час-від-часу приходиться пройти вулицю та подихати горячі, а все ж це не звільняє нас усіх від нарікання на спеку та її наслідки.

Ці наслідки, звичайно віддзеркалюються у людських настроях і здається, що темпераменти підносяться із ртуттю на термометрах. Чи завважуєте, як легко тепер ваші знайомі чи рідні готові до усних суперечок, як підносяться голоси при найменшому обміні думок, чи інтерпретаціях подій політичного характеру? А тих тепер, як і в холодний час подостатком. Бо незважаючи на спеку на Східньому побережжі нашого континенту, кажуть, що в Україні падуть дощі і там холодно, а з тим падуть, щезають деякі сподівання чи надії на краще завтра.

А все ж треба надіятися, що це хвилеве як і погода, яка зміняється майже завжди несподівано і незалежно від нашої волі, чи від нашого бажання.

Може то і добре, що є, однак, події, на які ніхто не має впливу і вони котяться на вас, як спека, чи дощ, як холод чи сніг. Стоїте безсильно і чекаєте, що прийде.

Не будемо тут говорити, що все це Божа воля, хоча воно так і є — але нарікати будемо далі, бо така вже людська вдача, а зокрема нас — українців. Отже навіть теперішню спеку і наш поганий настрій вмісмо використати всеціло для нарікання. Наші гості з України ремствують, що „у нас ніколи такої спеки не буває", а ми, що вже дістали погірдливу назву „американців" нарікаємо, що і тут давно її не було.

Розуміється, коли бути справедливим і ці й інші є праві. Бо ми пригадуємо як минулого року „топилися" у подібній спеці в Києві та у Львові, а бідкатися, що тут такого літа не було також годі, бо такі були, тільки людська пам'ять коротка.

Отже все промине і як Бог дасть дочекатися зими чи наступного літа будемо усі мати нагоду знову говорити про погоду, про „страшну зиму", чи про спекоту літа. І так рік за роком, рік за роком...

О-КА

Київ. — з початку нового навчального року в столиці України відкриються 14 освітніх закладів з українською мовою навчання: дві загальноосвітні школи, дві початкові, сім ліцеїв та дві гімназії. Це рішення освітянських органів міста затвердив представник Президента у Києві Леонід Косаківський. Ліцеї матимуть свій профіль навчання. Крім того, відкривається жіночий ліцей та приватний ліцей „Ґранд".

Михайло Бажанський

ЗБІРНИК УКРАЇНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ В АШАФФЕНБУРЗІ

Після закінчення Другої світової війни велика частина земної кулі опинилася у жахливому матеріяльному положенні. Просторами шаліла безпощадна війна зовсім неподібна до Першої світової війни. Була далеко жахливіша. Людина тепер глибше відчула на собі й в своєму довкіллі психічний жах, що прикрими проявами ранив не тільки фізичні почування, але він турбував людську душу. Найбільше потерпів український нарід. Виснажені до безтями жителі українських земель мандрували европейськими шляхами, шукаючи за захистом, за рятунком. Шукали вони затишний куток відпочинку. Розміщувалися у різних покинутих будівлях і за допомогою деяких гуманітарних інституцій знаходили новий захист.

І така група українських переселенців зайшла в баварське місто Ашаффенбурґ, розміщене над річкою Майном. Перебування і прозаїчний побут тут були такими ж самими, як і по інших осередках. Може і в дечому була різниця, а в дечому подібність. Тут, над річкою Майном ця група переселенців, яку номенклятура зве по-різному створила свою „державу". Проявила не абияку творчу ініціятиву в адмініструванні та в інших галузях життя. Створила свою оригінальну господарку, зорганізувала різні, прерізні установи, свою кухню, суспільну опіку, службу охорони, політичні партії,а понад усе свою рідну школу. Ця ж група зберегла життя від висланників Кремля, НКВД, які як мисливські хорти вганяли за людьми, щоб своїми пазурями зловити ще одну жертву. Вони безпощадно дошкулювали відвідинами, щоб українськими людьми заселити сибірські тайги, або таки на місці розстріляти, як це було з воїнами Власова. Українська група берегла себе від насильства, кривавих жорстоких переслідувань, знущань, хижацьких диких ловів, про що найкраще говорить в своїй мартирологічній епопеї „Дума про Кемптен". Про це не так легко забути!

Треба схилити голову перед любителями свободи, для якої люди покинули рідні житла і без майна, без одягу, бо єдиним своїм майном для них було життя, яке придасться ще, щоб створити новий світ, для кращого прийдешнього. В цьому кутку можна буде вільно віддихнути, не чути грюкоту машин, розриву бомб. Можна буде дивитися вільно на велике, добре сонце, що гріє всіх однаково, а прийде нагода, в пригожий час, треба буде готуватись до нового змагу. Боротися знову за „вільну, незалежну". Бо в світі є тільки одна — єдина Батьківщина.

Під таким гаслом і побудовано цю книгу, в якій читач знайде історію тугого життя на вигнанні, в якому жемчугами срібними і золотими виникає любов до вчення. Ця любов і настанова перемагали всі перешкоди, які були і могли бути на дорозі до продовжування перерваного лихоліття навчання. А головно навчання дітей, юнацтва а також і старших. А дітей було достатньо, щоб створити для всіх видів шкільництва та їхнього відділення. В основному ця книжка створена, фінансована і упорядкована колишніми учнями гімназії.

Випускники середньої школи, що розійшлися широко по світах, на жаль, хоч досить пізно, здогадалися, що їм треба колись зійтися і пригадати собі ті часи навчання і безтурботного життя. І так сталося. За ініціятивою декількох відбули три з'їзди — зустрічі, на яких назріла думка, щоб свій час навчання передати книгою. Залишити нащадкам спогади, в яких лягли б в основу оповідання, ще живучих авторів про те життя у шкільному часі й дещо після нього. Почалася інтенсивна робота над збиранням знімок, спогадів, есеїв, проведених розмов, життєписів по окремих постатей тощо. Авторами здебільша є особи, які проживали в Ашаффенбурзі чотири роки і отримали там середню освіту. Свої спогади та відомості подавали з пам'яті, записок майже ніхто з них не робив. Хронік ніхто з них не проводив. Ніколи не думав ніхто з них, що прийдеться колись приготовляти таке видання. Складати новий іспит, але вже іншого жанру.

Але одне характерне в них усіх, що вони писали щиро без високих претенсій творити літературні шедеври. Їхньою ціллю є тільки залишити документ часу, для нащадків і для них самих, — свідоцтво династії унікальних дітей унікального часу, що зросли на фоні унікальних подій, яких доля кидала, як вихром, з місця на нове місце, шукати затишного кутка, разом із своїми батьками і рідними. Вона, ця династія дітей стала згодом гордістю українського суспільства.

На моєму столі лежить товста, об'ємиста книга, на прекрасному папері, офсетового друку, в твердій люксусній оправі з мистецьким надписом такою ж обкладинкою роботи Івана Яціва. Збірник має 208 сторінок великого, гарного чіткого шрифту, 70x100. Сторінки довкола берегів обведені кольоровим орнаментом. Вона багатоілюстрована, неначе пропам'ятний альбом, що дає велику насолоду читачеві вдивлятися в давнозабуті обличчя друзів, приятелів і тільки знайомих з бачення на проходах таборової території. Ілюстрації теж нагадують спомини, спомини і спомини. Але ця книга не створена тільки на те, щоб прикликати спомини.

Книга віддзеркалює також епізод історії, пройденої в часі твердої доби Другої світової війни, що дав можливість створити окрему політичну епоху, в якій не „спала муза", як звичайно говорять хронікарі, а промовляла гордим словом в таборових святах. Не змарнувала також і політики свій час тільки на злободенні. Витворилася своєрідна таборова політика, наукові інституції, різнородні школи. Громадська еліта створила для прикладу всім повну думку, яка вповні репрезентувала пограбовану, знищену, окуповану Україну. Вихідці стали репрезентантами своєї батьківщини поза межами України. Цій еміґрації надають сьогодні аннали нову назву діяспора, а в той час вона була тільки еміґрацією—протестом проти агресора.

Статистично можна тільки подати що є в ній понад сотні статтей, спогадів, віршів, есеїв, знімків, які говорять наглядно своєю мовою і передають життя гімназії в Ашаффенбурзі досить вірно, як тільки окремим авторам послужила пам'ять. Є багато суб'єктивного і може навіть не вповні вірного, уважаючи, що вони писали чотири десятки років тому. Книгу редагував випускник гімназії Богдан Бойчук, поет, редактор і автор. Допомагала редакторові у збиранні матеріялу Світляна Білокрис-Марченко. Великою допомогою у виданні цієї книги став д-р Олександер Серафин. Він частими обіжними листами переконливо закликав до участи у виданні й побудові видавничого фонду.

Книгу оцінили на 25 дол., яку можна придбати у касира Управи: Dr. J. G. Serafyn, 2565 Timberwyck Trail, Troy, Mich., 48098; tel.: (313) 646-5882.

ПРИВІТ З ТАБОРУ „НОВИЙ СОКІЛ"

ПРИВІТ „ЗОЛОТІ ВОРОТА"

Пл. Вих. Табір Новаків Дня ___ липня, 199__ НОВИЙ СОКІЛ Норд Колінс, Н.Й. (біля Боффало)

УАКР...

(Закінчення зі стор. 1)

увійшли: д-р Б. Шебунчак — голова, Р. Данилюк і Є. Стахів. До організаційної: О. Труш — голова, Р. Барановський, Дам'ян Ліщинський, М. Нич, Володимир Процик і Андрій Шевченко і Зенон Васильневич.

Є. Стахів подав, що на головного промовця запрошено депутата Івана Драча, який приїде з дружиною. В рамках конвенції відбудеться панель на тему „Сучасна Україна і ми", у якому візьмуть участь проф. Леонід Рудницький, д-р Євген Федоренко, Адріян Каратницький, А. Шевченко, Юрій Савицький і Євген Іванців.

Голова організаційної комісії О. Труш подав, що конвенція відбудеться 2—3-го жовтня 1993 року в приміщеннях Гілтон-Гейтвей готелю в Нюарку, Н.Дж., коло Пенсильванійської залізничної станції (вхід безпосередньо із станції до готелю). Вже підписано контракт і запевнено мінімум 150 осіб на полуденку і 175 на бенкеті. Кімнати по зниженій ціні так одиночні, як і подвійні — 69 дол. за добу. Реєстраційна оплата 50 дол., яка включає полуденок і бенкет.

До Номінаційної комісії увійшли: д-р Б.Шебунчак, Р. Барановський, З. Васильневич, Р. Данилюк і Є. Стахів. До Реєстраційної і Верифікаційної: Д. Ліщинський, В. Клапіщак і Л. Коленський.

Вирішено запросити представників преси: „Свободи", „Українського Тижневика", „Народної Волі", „Радіо Свободи", „Голосу Америки", „Нашого Голосу", а з американської: „Стар Леджер", „Говм Нюз", „Трібюн" і „Геральд" та представника з України Маслова з Києва.

У склад пресової служби увійшли: І. Гавдяк, Я. Березовський, А. Шевченко і В. Боднар.

Будуть запрошені репрезентанти американського політичного сектора: губернатор стейту Ню Джерзі Джеймс Флоріо, сенатори і заступник голови Інформаційної агенції ЗСА Кемпбелл і мейор Нюарку.

Обговорено справу окремих грамот для осіб, що спричинилися у великій мірі до розбудови української держави. Для відзначення 60-річчя голоду в Україні рішено видати спеціяльні стяжки.

З нових дотацій призначено суму 5,000 дол. на закуп технології для східних областей України.

На VI Конгрес СКВУ до окремих комісій делеговано від УАКР: д-ра Я. Березовського до Статутової, В. Сохана до Резолюційної, Р. Данилюка до Фінансової, І. Олексина до Програмової, д-ра Б. Шебунчака і У. Дячук до Номінаційної, П. Саляка до Верифікаційної, О. Труша до Реєстраційної. О. Непрель— член Контрольної комісії.

Чергове засідання Екзекутиви назначено на 7-го серпня 1993 року.

Біля берегів...

(Закінчення зі стор. 1)

яка підписала угоду з одеськими яхтсменами з метою менаджменту вітрильника „Одеса".

Після місячної подорожі через чотири моря і Атлантичний океан на пароплаві Чорноморського пароплавства, що є одним з українських спонзорів, вітрильник „Одеса" прибув до міста Тампа, Фльорида, де його зустріли безперервні зливи. Кілька тижнів члени залоги вітрильника мешкали в американських родинах. Там вони добудовували свій вітрильник за допомогою американських спонзорів та жертводавців, а також за допомогою добровольців, які допомагали, працюючи безплатно.

„Ми прибули до Тампи 7-го лютого 1993 року і за цей час зробили дуже багато. За допомогою не зверталися, бо мали надію, що допоможуть американці. І вони справді допомогли. І допомогли б решту та не вистачає часу. Адже регата стартує 25-го вересня. Ми вже маємо все, в тому числі й навігаційне обладнання, але не вистачає головного — щогли. Стільки покладено праці, такі перешкоди подолано, щоб нас зареєстрували у Лондоні як учасників навколосвітньої регати... І ось все зривається. Бракує спонзорів для закупу і встановлення щогли. Всі ми усвідомляємо, що українці діяспори мають куди жертвувати і без нас. Але відчай і страх, що стоїмо так близько до участи у навколосвітній регаті і не зможемо взяти в ній участи, змусили нас звернутися до української громадськости. Ви наша остання надія. Лишилося так мало часу. Якщо може хто допомогти — допоможіть. Будемо Вам дуже вдячні. Адже нам вже і Президент Кравчук прислав вітання, а ми можемо не виправдати його сподівань. Ми стоїмо на межі зриву", — буквально благає капітан.

Запитуємо їхню адресу і телефон. Вони живуть на своєму вітрильнику, а телефон є у їхніх американських спонзорів. Їхня адреса: Yacht "Odessa", Earth Ocean Sail, Inc. 1001 South Dakota Ave., Tampa, Florida 33606, tel.: (813) 254-5001, Fax: (813) 831-4054.

Чеки можна виписувати на: Yacht "Odessa" for participation in the 1993—94 Whitbread Round the World Race.

У ВАШІНГТОНІ ТЕПЕР перебуває заступник голови Руху та виконуючий обов'язки голови Центрального Виборчого Комітету Олександер Лавринович. Відбулася його розмова з головою Федеральної виборчої системи ЗСА Дені МекДонеллом і екзекутивним директором цієї комісії Джаном Суриною. Йшлося про відповідальність виборчих систем у розвитку демократичного суспільства. Обговорювано також питання інформаційних обмінів між виборчими органами двох країн і дорадчої участи американської сторони у розбудові нової виборчої системи в Україні.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

ПРЕДСТАВНИКИ СІМОХ країн, які брали участь у дводенній Нараді Організації Ісламська конференція в Ісламабаді (всього там було представлено 16 держав), запропонували післати у Боснію військовий контингент чисельністю 17,000 осіб. Ці війська повинні приєднатися до збройних сил ООН у колишній Югославії. Зокрема Іран є готовий відрядити десятитисячний контингент, а Пакістан — 3,000 своїх вояків.

РІШЕННЯ РОЗПОЧАТИ від 15-го липня страйк прийняли працівники федеральної поліції всіх стейтів Бразилії. Він буде тривати до того часу, поки уряд не задовольнить висунутих поліціянтами вимог, зокрема підвищення місячної платні на 110 відсотків. Крім того, працівники федеральної поліції вимагають поліпшення умов праці, створення перспектив для професійного поступу і припинення практики призначень на керівні пости в поліції з політичних міркувань.

КЕРІВНИЦТВО ПРОВІДНОГО німецького концерну БМВ прийняло рішення розпочати на своїх славетних автових підприємствах екологічно чистий і економічно вигідний транспортовий засіб — ровери. Перші двоколісні БМВ невдовзі зійдуть з виробничої лінії фірми Центуріон Монтаже в місті Вайльсдорфі, Тюрінгія. Їхня особливість полягає в тому, що вони будуть досить складні технічно. Досить сказати, що ці ровери матимуть понад 20 „шифтів" швидкості й тому здатні забезпечувати велосипедистам безпроблемну їзду не лише рівниною, але й гірськими дорогами.

Остання...

(Закінчення зі стор. 2)

тонич, Байрон, Данте, Ронсар, Цвейґ, Шекспір, сьогодні допомагає нашим людям зберегти життєві орієнтири у морі політичних пристрастей і економічних негараздів. В цьому переконалися ті, кому пощастило побачити останню в цьому році прем'єру заньківчан у Львові.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

З волі Всевишнього відійшов у вічність в м. Балтиморі дня 8-го березня 1993 р. після довгої, тяжкої недуги, заосмотрений останніми св. Тайнами

протоієрей

АНАТОЛІЙ БУЛАВКА

наш дорогий муж, батько, дідуньо, дядько і брат, народжений 26-го жовтня 1913 р. в м. Любомль на Волині, похоронений на українському православному цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В нашому тяжкому горі ми досвідчили багато співчуття, моральної підтримки і допомоги від багатьох знайомих, друзів і родини. Цією дорогою висловлюємо всім їм нашу велику вдячність.

Дякуємо Його Преосвященству, Преосвященнішому Архиєпископу Антонію за очолення ієрейського чину похорону і всьому всечесному Духовенству за участь в похоронних відправах в Бавнд Бруку. Дякуємо всечесному отцю протопресвітерові Франкові Істочину за організацію і започаткування чину похорону в Балтимор і всім всечесним отцям Філядельфійського Деканату за участь в похороні. Дякуємо всечесному отцю протоієреєві Віктору Кулієві — настоятелю парафії св. Архистратига Михаїла в Балтимор і всечесному отцю протоієреєві Григорію Подгурцеві — настоятелю парафії св. Андрія Первозванного в Сілвер Спрінґ (метрополітальний Вашінґтон), а також всечесному отцю Тарасові Лончині — настоятелю Помісної Греко-Католицької парафії св. Тройці в Сільвер Спрінґ (метрополітальний Вашінґтон) і всечесному отцю Михайлові Михлику — настоятелю греко-католицької парафії св. Архистратига Михаїла в Балтимор за участь в похоронних відправах.

Дякуємо всім за участь в похороні, за молитви, прощальні слова в церкві, над могилою, під час тризни, за квіти і за пожертви замість квітів.

В час похорону і тризни щедрі жертводавці зложили:

на Українську Православну Семінарію св. Софії	$ 1,145.00
на церкву св. Михаїла в Балтимор	175.00
на будову церкви в м. Черкаси, Україна	80.00
на будову церкви в м. Волочиська, Україна	40.00
на Фонд „Діти Чорнобиля"	20.00
на Український Музей в Ню Йорку	120.00

Молимо всевишнього, щоб нагородив усіх вас своїми щедрими ласками за ваші добрі діла співчутливості і жертвенності.

В глибокому смутку:

дружина — МАРІЯ

сини —

ОЛЕГ з дружиною ЛЕСЕЮ
і дітьми НАТАЛКОЮ І ЖЕНЕЮ
БОГДАН з дружиною КОНСТАНЦІЄЮ
і дітьми ЛАРИСОЮ І АНДРІЄМ

сестри —

РАЇСА ЗЕЛИНСЬКА з дітьми і внуками
ГАННА САМУТИН

З глибоким смутком повідомляємо членів організації ОДВУ, ОУН та Централі Існо, що у Чикаґо, Ілл. в день 29-го червня 1993 р. відійшов у вічність

сл. п.

АНДРІЙ ІВАНІВ

заслужений діяч, лідер і провідний член наведених організацій.

Народився в селі Красна, повіт Зборів, виростав у Львові, де 1937 р. вступив до Організації Українських Націоналістів. Студіював медицину у Львові, а дентистику у Мюнхені. В Америці займав визначні пости до Української Координаційної Ради, включно. Належав до 423-го Відділу УНСоюзу, був теж членом „Провидіння" і Українського Братського Союзу.

Екзекутива 2-го Відділу ОДВУ Чикаґо, Ілл.

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок, 13-го липня 1993 р. в Elmhurst Hospital в Elmhurst, Ill., на 81-му році життя відійшла у вічність

бл. п.

СТЕФАНІЯ ГУЦУЛЯК

нар. в Україні, перед переїздом до ЗСА в 1959 р. мешкала в Німеччині і Бразилії, 8 років тому переїхала до Аддісон, перед тим мешкала в Ню Йорку і Вашінґтоні, Н. Дж., була членкою української православної церкви св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. Її чоловік Іван помер в 1986 р.

У глибокому смутку:

син — МИКОЛА ГУЦУЛЯК

доньки —

МАРІЯ ПОЛЯРНА
ПЕННІ КРУЧКО
ВІКТОРІЯ МАЙОР

дванадцять внуків
дев'ять правнуків

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в суботу, 17-го липня о год. 10-ій ранку в церкві-пам'ятнику на українському православному цвинтарі в С. Бавнд Бруку і там же спочинуть тлінні останки.

Години відвідин в п'ятницю, 16-го липня від год. 6-ої до 9-ої в похоронному заведенні Taggart-Chamberlain 305 East High Street, Bound Brook, N.J.

ПОДЯКА

У першу річницю відходу у вічність 22-го липня 1992 р.

св. п. д-ра ветер. медицини

Василя Дробоцького

З волі Всевишнього несподівано на розрив серця, відійшов від нас наш найдорожчий муж, батько і дідо.

Покійний народився 28-го лютого 1916 р. в селі Плиска на Волині. Середню освіту здобув у Тернополі. Університетські студії закінчив в Академії Ветеринарної Медицини у Львові. Був одружений з Олею Майківною, студенткою біології, із подружжя народилося двох синів. Ігор — лікар-рентґенолог — помер 1986 р. і Олесь — лікар-ортодентист. По приїзді до ЗСА доктор Василь працював на федеральній праці при перевірці м'яса та птиці. Цією дорогою висловлюємо нашу найсердечнішу подяку за участь у похоронних відправах та відпровадження покійного на вічний спочинок. Дякуємо В.С.Ч.О. Р. Козакові, о. І. Бірк, і о. Ґ. Калгун за відслуження Святої Літургії, Панахиди в похоронному заведенні та на цвинтарі. Наша сердечна подяка за прощальні слова д-рові Н. Свищукові від вет. лікарів та д-рові Л. Мостовичеві від української громади в Кентаки. Безмежна подяка приятелям мужа, що несли домовину на місце вічного спочинку. Висловлюємо нашу подяку всім друзям і приятелям за участь у похоронних відправах та вислови співчуття. Ми вдячні за квіти, вінки і пожертви на Служби Божі.

На фонд „Дітям Чорнобиля" зложили:

по 100 дол. — д-р О. і К. Дробоцькі, Н. Ереґа, д-р Л. Ю. Стефанівські, д-р П. і О. Пундії, Г. Клим і О. Вольчук, Об'єднання Укр. Вет. Лікарів, В. і К. Цибрівські, Ф. Кравець.

По 50 дол. — О. Дробоцька, д-р І. В. Мойсієнко, д-р Б. Ю. Ткачук, д-р О. і М. Цибрівські, д-р Р. і Г. Сосенки, д-р П. і М. Сениця, інж. Б. і М. Гурко, О. Сабігайло і Т. Леонелі, д-р В. і Є. Ястрембські, Клярксон Дентал Клінік, І. і О. Цибрівські, д-р Ю. і Х. Свищук, І. Копач, В. і М. Робак, Т. Смідс, В. і Л. Синенький.

По 25 дол. — В. і В. Лезьнев, д-р Б. і І. Паньчишин, Л. і Д. Коген, Д. і М. Севрс, д-р М. Карвел;

По 20 дол. — А. і Є. Пенґе, Т. Ґураль.

Разом 1,910 дол.

ОЛЬГА ДРОБОЦЬКА з родиною

ЗАУПОКІЙНА ЛІТУРГІЯ

буде відправлена 18-го липня 1993 р. в церкві св. Духа в Бовлінґ Ґрін, Кентакі та

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА на цвинтарі.

Рівнож буде відправлена Заупокійна Літургія у Львові в катедрі св. Юра, в Тернополі, в Камянках, Україна, в Торонто, Канада та в Чикаґо.

За молитви просить

РОДИНА

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

У неділю, 6-го червня, відбулися 15-ті річні загальні збори членів Українського Музею. Цього року від нас відійшов ряд визначних постатей мистецького світу української діяспори. Помер наш добрий приятель і автор наших каталогів, визначний мистецтвознавець, мистець і поет Святослав Гординський. У Філядельфії помер визначний педагог та мистець проф. Петро Мегик. Помер незрівнянний пейзажист Михайло Мороз, ретроспективна виставка творів якого відбулася в Музеї у 1990 році. Помер незабутній ЕКО — Едвард Козак, виставка його карикатур відбудеться у Музеї в наступному сезоні. Ми також втратили дуже багато наших відданих членів і приятелів. Присутні вшанували їх однохвилинною мовчанкою.

Під час минулорічних загальних зборів виринула дискусія над потребою розгорнути більш динамічну кампанію збірки фондів на перебудову купленої споруди на нове репрезентативне музейне приміщення. Сьогодні з приємністю можемо говорити про наслідки кампанії збірки фондів. Про результати муравлиної праці Комітету розбудови під проводом Анни Алиськевич ми читали на сторінках преси та у фінансових звітах адміністрації Музею. Комітет успішно розбудував мережу відділів у ЗСА і Канаді та проводить інтенсивну кампанію збирання фондів. Ми закінчили рік діяльности Музею з новою рішучістю та ентузіязмом збудувати репрезентативний музей, гідний нашого народу і Батьківщини.

Протягом минулих місяців люди, які зрозуміли потребу музею, — шанувальники українського мистецтва та культури, — надсилали пожертви до Музею з різних частин Америки та Канади. Чимало людей записували свій спадок або частину його. Тут треба згадати, як приклад, княжий дар д-ра Олександра і Ярослави Гудзяків з Сиракюз, які стотисячною доляровою пожертвою уфундували авдиторію-галерею, та щедрий подарунок анонімного мецената Музею, який пожертвував 75,000 дол. на вестибюль нового будинку.

Дуже відрадним є, що на заклик Будівельного Комітету відзиваються наші друзі з різних місцевостей і стейтів. Так, у грудні 1992 року Рочестерський комітет під проводом великого ентузіяста УМ Мирона Руснака розіслав окреме різдвяне побажання до рочестерської громади з проханням підтримати Будівельний Фонд УМ. Збіркова кампанія в Рочестерській окрузі продовжується. Комітет зібрав коло 70,000 дол.

21-го березня відбувся полуденок, який зорганізувала голова Кергонксонського комітету д-р Стефанія Барановська. Під час полуденку член Будівельного Комітету Ольга Гнатейко повідомила присутніх про Музей і наші пляни. Загальний прихід з цієї імпрези на Будівельний Фонд — 7,190 дол.

28-го березня відбувся добродійний концерт на користь Українського Музею та Музей Соломії Крушельницької у Львові. Концерт влаштували відділи СУА в Огайо. Прихід на Будівельний Фонд Українського Музею становив 1,380 дол.

14-го травня у Филядельфії піяністка Таїса Богданська дала концерт-бенефіс на Український Музей. Концерт спонсорували Округа СУА Філядельфії та Український Музичний Інститут. Чистий прихід з концерту

720 дол. У Будівельному Фонді є тепер понад 800,000 дол. (ця сума включає готівку, декларації і вартість реальностей). Отже, перед нами є ще дуже велика робота

Особливу увагу Управа присвячувала створенню тривалих фондів, часто заснованих для вшанування пам'яті людей, дорогих жертводавцям. Тільки приходи з цих фондів можна видавати на утримання Музею чи музейних програм. Минулого місяця інж. Володимир Шиприкевич, секретар кураторії Фундації ім. Артема Кирилюка у Філядельфії, в імені кураторії передав усі фонди цієї Фундації в сумі понад 32,000 дол. під опіку Українського Музею. Цей Фонд з'єднано з фондом Петра і Дарії Мегиків і переіменовано на Фонд Артемія Кирилюка та Петра і Дарії Мегиків. Відсотки від цього Фонду будуть використані лише на видання чи допомогу у виданнях в ділянці образотворчого мистецтва. В цьому році при Музеї засновано Пропам'ятний Фонд Антонія Дацьковського та Тривалий Фонд д-ра Климентія і Стефанії Рогозинських. У всіх тривалих фондах Музею є тепер (в червні ц.р.) 599,000 дол.

Жертвенність нашої громади є не лише виявом розуміння важливости зберігання творів нашого мистецтва й пам'яток культури й історії України, але також виявом довір'я до Українського Музею. Управа вдячна за це довір'я громади та вважає за свій моральний обов'язок його виправдати.

Рівночасно з кампанією збирання фондів на нове приміщення та утримання Музею, ми працювали над програмою майбутніх виставок Музею. Програмовий Комітет під проводом д-ра Осипа Данка запланував на майбутнє такі виставки: карикатури Едварда Козака, вибрані твори образотворчого мистецтва з колекції Українського Музею, народна творчість Яворівщини, творчість Петра Холодного, мол., „Бієнале" — збірна виставка українських мистців у ЗСА. Маю надію, що у майбутньому наші пляни включатимуть такі виставки як експозиції мистецьких творів з колекцій українських колекціонерів у ЗСА та в Україні чи виставки мистецьких творів з окремих музеїв України.

З розвитком Музею наша Управа мусить присвячувати увагу також справам адміністративного характеру. Окрема комісія Управи під проводом д-ра Осипа Данка працювала над цими справами. Інші комітети Управи працювали над проєктом зміни статуту, над продукцією відеофільму, що розкаже глядачам про значення, потребу і роботу Музею і т.п. Імпрезовий Комітет під проводом Тетяни Тершаковець невтомно працював над проведенням ряду оригінальних, зразково зорганізованих та цікавих імпрез, які не лише збагатили товариське життя нашої громади, але також значно збільшили наш Будівельний Фонд.

Окремий Комітет Управи під проводом Олі Левицької та Христини Шох працював над розбудовою музейної крамнички. Можливості в теперішньому приміщенні крамнички є дуже обмежені, але ми стараємось їх використати до максимуму. Після смерти проф. Петра Мегика Музей одержав нерозпродані числа журналу „Нотатки з Мистецтва", нерозпродані примірники „Книги Творчости" та монографії про творчість проф. Мегика (разом вартости понад 10,000 дол.). Ці публікації тепер можна набути у крамничці. В новому приміщенні зможемо зорганізувати багатшу, репрезентативну крамничку українського мистецтва, виробів декоративного мистецтва та книгарню з публікаціями з різних ділянок українського мистецтва і культури.

Однією з більш важливих ділянок нашої роботи, тісно зв'язаною з кампанією збирання фондів, є діяльність Пресового комітету під проводом Любови Дражевської. Комітет постійно інформує нашу громаду, українську та американську пресу про музейні виставки та програми. Від Управи і від себе особисто дякую редакціям українських газет та журналів за поміщення новинок про працю Українського Музею. Тут треба згадати „Народну Волю", „Америку", „Національну Трибуну", „Українські Вісті" та „Forum". Мені також приємно подякувати Українському Народному Союзові, редакціям „Свободи" та „Ukrainian Weekly" за постійну прихильність до наших змагань розбудувати Український Музей в репрезентативну установу української діяспори в Америці. Дякую членові Управи Любові Дражевській, редакторові „Сторінок Українського Музею" в щоденнику „Свобода", за довголітню та невтомну працю в цій ділянці. Л. Дражевська вирішила цього року не кандидувати до членства Управи і ми всі, в Управі та Адміністрації, дуже відчуваємо брак її порад, допомоги та знання.

Через ряд причин, які були поза нашою контролею, Музей мусів відложити дві заплановані та оголошені виставки: експозицію творів Олександра Архипенка та Олександра Грищенка з приватної колекції та виставку народної творчости Борщівщини. Остання експонуватиметься восени цього року. Маємо також надію, що з часом зможемо експонувати виставку творів Архипенка та Грищенка.

За останні п'ять років членство Музею було приблизно таке саме — ми маємо коло 1,600 членів. Цю справу треба обов'язково поліпшити. Членство Музею є основою нашої установи. Нам усім, членам та ентузіястам Музею, треба докласти усіх зусиль, щоб ми поліпшили цю ситуацію — збільшили кількість членів нашої установи. Звертаюся до присутніх з проханням — старaймося провести в життя гасло, що під час одного року кожний член Музею придбає одного нового члена!

Музеєві також дуже потрібно більше добровольців та працівників, які мають талант писати по-українськи та по-англійськи. Перекладати з однієї на другу мову, писати до україномовної та англомовної преси, писати численні аплікації-прохання до державних установ та приватних фундацій. Писання аплікацій до державних установ — це своєрідне мистецтво, яке забирає дуже багато часу та енергії.

Не всі належно розуміють значення та важливість існування в Ню Йорку репрезентативного Українського Музею. Нам, отже, потрібно попровадити роз'яснювальну роботу. Доки окремі громадяни не зрозуміють потребу і вартість Українського Музею в Ню Йорку, доти ми не матимемо їхньої підтримки. В тім ділі найкраще можуть нам помогти члени Українського Музею. Ось кілька думок у відповідь тим, що питають, чому треба будувати новий будинок для Українського Музею у Ню Йоку.

У Ню Йорку відносно тяжко здобути добру репутацію. Все ж таки за короткий час свого існування Український Музей виробив собі серед американських музеїв опінію малої, але солідної інституції. Коли УМ влаштував виставку картин канадсько-українського мистця Василя Курилика, нам позичили картини такі відомі інституції як музей Гіршгорна у Вашінгтоні, Музей модерного мистецтва у Ню Йорку та численні музеї Канади. Сьогодні УМ має відносно великі та постійно зростаючі колекції (образотворчого мистецтва, народного мистецтва та архів). Минулого року, наприклад, Музей одержав у подарунок від колекціонерки Галини Мартинюк з Клівленду першу скульптуру Олександра Архипенка. Серед нових архівних надбань треба згадати, що після смерти проф. Петра Мегика Музей одержав його архів. Зріст наших колекцій описаний в деталях у річному звіті.

Оксана Пахльовська, київська письменниця і науковець, що тепер проживає в Італії, писала в „Літературній Україні" з 20-го серпня минулого року, що українська економіка не має сили, щоб іти на діялог з іншими країнами світу, що лише культурою можемо обороняти національну ідентичність нашої Батьківщини. З власного гіркого досвіду в Америці знаємо, що ще багато забере часу, щоб американські музеї спонсорували виставки з українських колекцій (хоч в Ню Йорку, в Музеї Ґуґеїгайма, минулого року експонувалася виставка російського та совєтського авангарду, а на початку цього року в музеї Прінстонського університету була виставка „Мистецтво святої Росії"). Нове репрезентативне приміщення Українського Музею в Ню Йорку помогло б хоч частинно направити існуючу ситуацію в США.

Репрезентативний Український Музей в Ню Йорку відкриє вікно у світ для українського мистецтва і культури. До розбудови Українського Музею в Ню Йорку закликають такі діячі України як міністер Іван Дзюба, заступник прем'єр-міністра Микола Джулинський та директор Львівського музею Андрій Новаківський. У сховищах музеїв України є скарби українського мистецтва, про які світ не знає. Наші земляки на Україні та Український Музей у Ню Йорку хотіли б ознайомити мешканців та відвідувачів цього інтернаціонального міста зі зразками давньої та сучасної культури України. В новому модерному будинку американські та закордонні відвідувачі Ню Йорку побачать експозиції мистецьких та історичних колекцій музеїв України. Тут Український Музей буде також мати нагоду представити в Ню Йорку, в центрі міжнародного мистецького ринку, праці талановитих сучасних мистців України та діяспори. Це головніші причини, чому ми стараємося розбудувати УМ.

Кінчаючи свою каденцію як голова Управи Музею, хочу подякувати за підтримку, співпрацю та вирозуміння членам Управи, головам та членам окремих комітетів Управи, добровольцям, Адміністрації та працівникам Музею. Хотілося б подякувати всім тим, які своєю жертвенністю, знанням та часом спричинювалися і спричинюються до розбудови Музею. Їх дуже багато.

Особлива подяка нашому засновникові Союзові Українок Америки. Завдяки мережі відділів та окремим членам СУА маємо постійну підтримку Музею — приплив членства, фінансову допомогу, спонсорування експозицій пересувних виставок, продаж музейних видань, дарування вартісних експонатів до музейних колекцій і т.д.

Сердечна подяка редакторові журналу „Наше Життя" Ірині Чабан та редакторові англомовної частини Марті Бачинській за підтримку, поміщування на сторінках журналу новинок про Український Музей, звітів про наших меценатів та приятелів, листи жертводавців.

Майно Музею постійно зростає. Музей є власником чи співвласником кількох реальностей і з цим постійно виринають юридичні питання. У нас в Управі немає юридичного комітету — є лише один член Управи, що займається нашими правовими справами. Користаючи з нагоди хочу подякувати членові Управи адвокатові Олегові Декайлові за його надзвичайно жертвенну та невтомну працю.

Як я вже згадував, Будівельний Фонд Музею має понад 800,000 дол., а Тривалі Фонди — 600,000 дол. Через це в сучасній економічній ситуації в Управі постійно виринають фінансові питання, що потребують відповідної уваги. Тому з великою приємністю хочу подякувати членові Управи Олегові Савкові за зорганізування Дорадчого Фінансового Комітету і за вклад роботи для добра Музею.

Тит Геврик